

МАЛКИЯТ УНЯНИ ЕВЕНКИЙСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Ангел Каралийчев, Вела Каралийчева, 1956

chitanka.info

В един стан имало много чумове. В чумовете живеели евенки. Те работели задружно и хубаво: ходели на лов, ловели риба, а през свободното си време пеели, скачали и играели.

Един ден над тайгата изневиделица се появил силен шум. Хората погледнали нагоре и що да видят: лети нещо крилато, огромно и страшно.

Туй нещо бил злият човекоядец, шаманът Корендо. Той си слагал големи криле, летял навсякъде и гълтал хора.

Чудовището се спуснало сред стана и захванало да лови хора. Когото хванело — жив го изядало. Никой не успял да се спаси: всички хванал, всички изгълтал Корендо. Само една бабичка оцеляла: додето Корендо ловял хората и ги гълтал, тя седнала под един железен котел, захлупила се с него и притихнала...

Корендо не намерил бабичката.

Изпоял всичките хора, размахал криле, издигнал се високо-високо и отлетял...

Като затихнал шумът, бабичката се измъкнала изпод котела. Тръгнала да разглежда чумовете. Те били празни — нямало нито един човек. Заплакала бабичката:

— Как ще живея сама, без хора?

Надникнала в най-крайния чум. Мислела, че и той е празен. И що да види: в чума лежало едно момченце, съвсем мъничко!

Зарадвала се бабичката. Направила люлчица, захванала да люлее момченцето и решила да си го отгледа. Дала му името Уняни.

Уняни растял не с години, а с дни. Като пораснал и възмъжал, тръгнал на лов, за да храни себе си и бабичката.

Веднъж Уняни запитал:

— Бабке, защо сме сами в целия стан? Къде са нашите хора? Умрели ли са или що?

— Не, момчето ми, човекоядецът погълна всички в един ден. Аз се скрих под котела, а ти как си оцелял в чума — не знам. Аз те отхраних и отгледах.

— А къде отиде оня човекоядец? Кажи ми!

— Да ти кажа, сине, но и аз самата не знам.

Уняни страшно се разсърдил. Решил да намери човекоядеца и да го накаже. Отишъл в тайгата, хванал един див елен и го донесъл на бабичката в чума:

— Бабке, този ли изяде хората?

— Не, момчето ми. Не е той! Туй животно е добро. То е елен. Върни го там, където си го хванал, и го пусни.

Уняни послушал бабичката, отнесъл дивия елен в тайгата и го пуснал. И пак тръгнал да дири човекоядеца. Видял една росомаха, хванал я и я довякъл в чума при бабичката:

— Бабке, тя ли погуби нашите хора?

— Не, момчето ми, не — това е росомаха. Тя не е виновна за нищо. Отнеси я на мястото, където си я хванал, и я пусни.

Уняни послушал бабичката и пуснал росомахата. Хванал един лос и го закарал в чума:

— Бабке, този ли изяде хората?

— Не, момчето ми, не е той. Това е лос. Той не яде хора. Закарай го там, където си го хванал, и го пусни.

Пуснал Уняни лоса и хванал един вълк. Закарал го в чума и запитал:

— Той ли изяде нашите хора?

— Не, моето момче, не е той. Това е вълк. Пусни го!

Уняни пуснал вълка и хванал една мечка. Бабичката го накарала да пусне и мечката.

Така Уняни довякъл при бабичката всичките животни — големи и малки. Но тя го накарала да отнесе всичките в тайгата, да ги пусне и да не ги обижда.

Затъгувал Уняни — не знаел какво да прави. Бабичката забелязала мъката му. Не изтраяла и рекла:

— Ти, момчето ми, не търси човекоядеца в тайгата! На вид той прилича на огромен човек. Долетя при нас на крила, като патица, и отлетя назад, а къде — не знам... Знаем само, че е злият шаман Корендо.

Уняни престанал да ходи в тайгата. Помолил бабичката да му даде капака на големия котел, взел чук и се заловил да си кове крила. Цял ден седял край огъня и ковял. Дълго ковал. Изковал две крила и попитал бабичката дали са хубави.

— Не, момчето ми, не са хубави. Крилата на Корендо са по-големи!

Уняни отново се заловил за работа. Захванал да прави по-големи крила. Като ги направил, решил да ги опита. Вдигнал се към небето и

попитал бабичката:

— Бабке, Корендо колко високо летеше? Колкото тетревите ли?

— Не, момчето ми, още по-високо.

Уняни слязъл долу и пак се заловил да кове. Направил още по-големи крила, отново се издигнал и попитал бабичката:

— Бабке, Корендо колко високо летеше? Колкото яребиците ли?

— Не, момчето ми, Корендо летеше още по-високо. Той летеше толкова високо, колкото летиш ти сега! За да победиш Корендо, трябва да направиш крилата си по-големи от неговите и да летиш по-високо от него. Помни едно: Корендо е голям и силен!

Уняни пак се заловил за работа. Седял без отдых край огъня, удрял чука и майсторел железните си крила.

Направил крилата още по-големи. Вдигнал се към небето да ги опита. Летял и викал на бабичката:

— Бабке, кажи, по-високо ли или по-ниско от мене летеше Корендо?

— Сега ти летиш по-високо от Корендо! Той летеше по-ниско!

Уняни се издигнал на голяма височина и видял в далечината огромен чум. Понесъл се нататък.

Долетял до този чум, видял стая, видял и мястото, където Корендо се спущал на земята. Захванал да се върти над чума. Върти се и пее:

*Я излез, излез, Корендо,
да си премерим силите!*

Дълго пял. Корендо не излязъл от чума. Той не бил там. От чума излязла една жена. Тя била сестра на Корендо и рекла:

*Ех, ти, младежо несвестен,
с Корендо сили ще мериш,
с Корендо мегдан ще делиш!*

*Корендо силен шаман е —
всички надвива Корендо.*

*Но щом си дириш белята —
иди да търсиш шамана!*

И тя показала на Уняни накъде да лети. Той стремително се издигнал нагоре и полетял по-нататък. Дълго летял...

Долетял до втори чум. Видял мястото, където Корендо се спущал на земята. Уняни се завъртял над чума, запял песента си — зовял Корендо на бой:

*Я излез, излез, Корендо,
да си премерим силите!*

Наместо Корендо от чума излязла втората му сестра и му отвърнала с песен:

*Корендо силен шаман е,
всички надвива Корендо!
Но щом си дириш белята,
иди да търсиш Корендо!*

Като изпяла песента си, тя посочила на Уняни накъде да лети. Той размахал криле и полетял. Дълго летял... Видял трети чум и захванал да призовава Корендо. Но Корендо го нямало и там. Уняни полетял по-нататък. Стигнал четвърти стан, но и там не намерил човекоядеца. Полетял към петия — и там не го заварил. Бил и в шестия, но там видял само шестата му сестра. От нея Уняни научил, че Корендо живеел в седмия стан. И всичките сестри на Корендо пеели една и съща песен:

*Корендо силен шаман е.
Корендо всички надвива!
Но щом си дириш белята —
иди да дириш Корендо!*

Но думите на сестрите не уплашили Уняни. Той полетял към седмия чум на Корендо. Щом стигнал, почнал да се върти над чума на човекоядеца и запял:

*Я излез, излез, Корендо,
да си премерим силите!*

Седмата сестра на Корендо чула песента на Уняни. Тя се показала навън и отговорила с песен:

*Бягай оттук, юначе,
Корендо силен шаман е.
Аз няма да го събудя,
защото ще те настигне
и ще ти вземе главата.
Със него шега не бива!*

Ала и тя не изплашила Уняни. Той се въртял все по-ниско и по-ниско и пеел все по-високо и по-високо:

*Корендо зло ни направи.
Дошъл съм да го накажа!
Макар и да съм мъничек —
с Корендо мегдан ще деля!*

Корендовата сестра влезнала в чума и събудила шамана. Подир малко тя излязла при Уняни и отново запяла:

*Корендо шаман най-голям,
той си крилата приготвя.*

*Ей сега ще се появи
със тебе в битка да влезе!*

Уняни се спуснал над самия Корендов чум и смело захванал да
зове:

*Я излез, излез, Корендо,
силите да си премерим!*

Тогава от чума се понесъл дрезгавият глас на човекоядеца:

*Постой, Уняни, почакай,
да си похапна, посръбна!*

Уняни запял:

*Защо ще ядеш, Корендо?
Свърши се вече твоята,
ти си на гибел обречен!*

Корендо му отвърнал с дрезгав глас:

*Постой, Уняни, почакай!
Почакай да се обуя!*

А Уняни отвърнал:

*Защо ли ще се обуваш?
Свърши се вече твоята,
ти си на гибел обречен!*

Корендо запял:

*Постой, Уняни, почакай,
да си крилата надяна!*

Ала Уняни още по-настойчиво се провикнал:

*Защо се маеш, Корендо?
Излизай навън по-скоро,
да си разчистим сметките!*

Тогава огромният, дебел и тежък Корендо излетял от чума и се хвърлил върху Уняни. Но лекият и пъргав Уняни бързо и ловко се издигнал високо в небето. Корендо размахал крилете си — опитал се да се издигне по-нагоре от Уняни. Но Уняни се завъртял високо над главата му.

Дълго летели... Уняни през всичкото време летял по-високо от Корендо. Корендо не смогнал да го догони, нито да го удари. Задъхал се от умора, запял:

*Постой, Уняни, почакай
недей се дига високо,
че ми се върти главата,
не мога битка да вода!*

Уняни се засмял и отвърнал на човекоядеца:

*Корендо, голям злосторник,
не чакай милост от мене,
дошъл е часа да паднеш!*

И като се нахвърлил върху Корендо, Уняни му строшил крилете. Дебелият Корендо паднал като камък, ударил се в земята и коремът му се пукнал.

Тогава от корема му излезли всичките хора, които погълнал. Освободените хора се прибрали в своя стан. И заживели нов живот!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.